

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Нью-Йорк. Четвер, 4-го Априля 1907. Число 14.

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, April 4, 1907. No. 14.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Март 1907.

За помертих членів, їх жінок і за случаї каліцтва:	
Відд. 104. Марія Ваверчак, член і жона Николая, члена Р. Н. С., умерла 22. Фебруара 1907.....	1400 дол.
Відд. 53. Александер Федорчак, умер 13-го Фебруара 1907.....	700
Відд. 5. Иван Качкош, умер 25-го Фебруара 1907.....	1000
Відд. 19. Афан Панько, умер 19-го Марця 1907.....	1000
Відд. 2. Теодозій Сливинський, умер 2-го Марця 1907.....	1000
Відд. 37. Юлія Касарда жона Николи умерла 3-го Марця 1907.....	400
Відд. 62. Юлія Терлецка жона Амбросія, умерла 13-го Фебруара 1907.....	400
Відд. 2. Михайл Адзима, за нездібність до праці.....	100
Відд. 34. Павло Дідик, за нездібність до праці.....	100
Відд. 3. Антін Щерба, за утрату зору ока.....	200

Разом 6300.00

Платня головних урядників за Март 155.00

Адміністрація „Союза“ за Фебр. 73.71

Весь ровхид вносить 6528.71

Розмет платить 7.305 членів записаних на ціле посмертне і 687 членів записаних на пів посмертного.

Крім того кожний член платить за орган „Союза“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Відвих по 1 цент.

Разом платить: член на ціле посмертне \$1.00 цент. а на половину посмертного 57 цент.

К. Кирчів, председатель. С. Ядловский, секретар.
А. Шаршун, касир.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Цвітень.

1	Василья смуч.
2	Ніколя, Дідик
3	Артемія, Захар.
4	З. П. Власович.
5	Собор Арх. Гавр.
6	Матрона
7	Ляріона

— Ходить чутка, що списком для Америки іменованих калицький Василиян, о. Оршинський.

— Українська Вільнодумна Федерація приступила до періодичного видавництва „Вільний Світ“. Перша книжочка вийде з друку около 1-го Мая, н. з. „Націоналізм та народні звичаї“. З життєписом та портретом Михайла Драгоманова.

— А. Хромовський, виставитель Народного Банку і Бюра Робітничого в Нью-Йорку, звинув свій бізнес минулого понеділка і вийшов незвісно куди. Ввиду сего звертаємо увагу інтересованих, аби більше не адресували листів, ані не висилали грошей на фірму А. Chromowsky & Co. 181 E. 3-d St., New York, N. Y.

— П. Андрій Федорик доносить нам, що робота в столярнях в Herkimer, N. Y. іде добре. Стам спора купка Русинів з повітв гусятинського, рогатинського і перемішлянського. Особливо потреба там багато дівчат до шитя сорочок.

Робота в Benld, Ill. в майнах іде також добре.

— Русини котрі послають гроші на дарунок для рідні та знайомих перед Великодними

Святами не повинні забувати на Банк Руских Емігрантів.

Ті що послали через нас гроші отримали правдиві рецепси зворотні зі старого краю дуже скоро і переконались що гроші їх далеко скорше дійшли до краю ані через чужих агентів, а тепер заохочують своїх знайомих та краян, щоб послали гроші через Банк Руских Емігрантів.

Хто іде до краю на свята, може купити шіфарту в Банку Руских Емігрантів. Лише просимо не відтягати до послідної хвилі а завчасу до нас написати коли хочете їхати.

БАНК РУСКИХ ІМІГРАНТІВ.
184 Hudson St.,
14— NEW YORK, N. Y.

— Др. Ів. Франко і російська Академія Наук. „Рідний Край“ доносить: По смерті академіка А. Весоловського опорожнилося місце в „Отдѣленіи рускаго языка и словесности Импер. Академіи Наук“. Частина членів „Отдѣленія“ разом з головою А. Шехматовим зробили внесок, щоб запросити на те місце д-ра Ів. Франка. Про научні заслуги Франка виладив академік Хв. Корш реферат. При голосованні поділили ся члени „Отдѣленія“ на дві рівні половини: против Франка голосували реакціонери, а найбільш опирався відомий ворог українства А. Соболевський. Постановлено відложити справу до найближшого засідання, що має відбутися в марті.

— Минулого тижня відіслано з Еліс Айленд, (Каселгарди) назад до краю двох Русинів, молодих хлопців а то з причини їх глупоти. Сказали, що вуйко

їх, який працює тут в Пенсильвенії, писав до них, щоб приїздили, що він має для них роботу і на сій підставі задержали їх як контрактних робітників. Описля писали до вуйка, аби приїхав до Каселгарди, що сей і зробив, але порадили не міг нічого. Хлопці брехали, бо вуйко до них ані не писав ані не мав для них роботи але власне ся брехня погубила їх. Вправді від рішення іміграційного суду можна було ще апелювати, але така апеляція коштує гроші і висша інстанція звичайно (99 рази на 100) відкидає такі апеляції. Отже вуйко дав всім спокої і поїхав домів а хлопців відіслано до краю.

Та не лиш ті дві хлопці пали жертвою своєї власної глупоти і брехні. Такі випадки лучаються частіше. Неоден імігрант думає, що ему се на користь вийде если скаже, що має тут кривих або знайомих, котрі мають для него роботу. Тимчасом оно виходить як раз противно. Кожного імігранта, котрий каже, що хто небудь перебуваючий в Америці писав за ним до краю, намовляв его аби суди іхав і має для него певну роботу — рахують контрактним робітником. Так само відсилають до краю тих, хто скаже, що сидів в краю в арешті.

— Після недавно ухваленого конгресом закону о еміграції настановлено вже в комплекті еміграційну комісію, якої задачею буде розслідувати еміграційні відносини краю, і подавати до ухвали законодавчим тілам Злучених Держав відповідні проекти. Зі складу комісії (майже всі републикане) можна наперед вгадати, що вся їх робота працюватиме на обмеження еміграції. Се може відбитись некористно, на виборі президента, який звісно належить до републиканської партії. Комісія розпочинає свою діяльність 1-го мая.

— Аграрні заворушення в Румунії ні на хвилику не втихли, противно захопили майже цілу країну і проводять беззастидливо діло знищення. Король видав прокламацію, в якій обіцяє, що сей час знесе багато кривдятих нарід законів, як надмірні податки, закон про винаєм ґрунтів тільки для великих богачів, ревізію робітничих контрактів, які робили робітників просто зельниками і богато інших, та се не має ніякого впливу на раз спалахнувшу пожежу народного обурення і мести. В многих місцях військо боролось з повстанцями, богато трупів вкрило поля румунської подекуда військо відмовляло послугу і вбивало своїх офіцерів. Ціла полуднева Румунія в руках повстанців. Австрійське правительство побіжало, щоб рух сей не переніс ся до Вуковини, де чималий прогонт живе Румунів.

— Про лютювський погром пише „Діло“. Дня 10-го марта с. р. лучила ся в Лютювсках (повіт Ліско) страшна подія. Около 3 год. по полудни вертали рускі робітники, заняті в Двернику при лісній роботі через Лютювска до Устрік, звідки мали відїхати до своїх родин на Угорщину. Робітники сі були селянами з Нігрович мармарошского комітету. Коли переїздили через

Лютювска, напав на них в вузькій улиці оден Жид з Дверника, від котрого свого часу купували молоко, та почав викрикувати на ціле містечко, що оден із їхньої групи не заплатив йому довгу за молоко в сумі 60 сотиків. Робітники в своїй щирости заявили, що коли якому з них докаже, що завинив хоч кілька сотиків, то вони за кожний сотик дадуть йому 2 корони, та казали, що коли стала ся йому яка кривда, нехай справу передасть місцевій жандармерії в Лютювсках. Се однак не вдовольило напастливого Жиди і він відтручений одним від фіри, що везла робітників, заалармував всіх Жидів з Лютювска собі на поміч. Робітників обступлено зі всіх сторін і відважніші Жиди почали окладати їх палицями, заохочуючи еще других словами: „Gieb ihm a Setz“. Счинилась бійка! Рускі робітники втікаючи з фірами, боронились вимахуючи цепінами (зварад уживаний до обертання клеців), коли тимчасом Жиди почали їх окладати зі всіх сторін довгими дрюками, топорами та полінами. Можливо, що робітникам удалось би було втечи, та на другім кінці міста задержала їх фіри жандармерія тому, що Жиди наробили у неї крику, буцім то робітники забили одного Жиди, та що треба їх арештувати. По задержанню фіри в одній хвилині представив ся очам страшний вид. Серед пекольного крику озвірілих жидівських гуліганів полялась кров масакрованих селян, почув ся розпучливий стон катованих, з котрих богато погратило притомність. Ніхто в тій хвилі не був би в силі здержати жидівської „чорної сотні“. Аж натіпшивши ся доволі своїми жертвами і поховавши в мить дрюки, топоры та поліна, з міною невинних овечок почали розходитись. Жертви лютювського погрому руских хлопців аж надто великі. Одинадцять тяжко покалічених, трех ранених смертельно. З Жидів ніхто. Оден з них Гриць Росоха в кільканайцять годин опісля помер і похорон його відбув ся в місці погрому.

Доси арештовано лишень 6 Жидів однак, як кажуть деякі, головні учасники та інспіратори сего погрому, ходять ще доси по воли. Чим вияснити сю поблажливість галицьких властей, не знати. — Замітне ще й те, що деякі Жиди не солідаризуючись з поступком своїх земляків зложили для робітників, що погубили підчас памотні свої гроші, 200 К. однак робітники не прийняли дару, між тим коли скромний дар ледви в сумі 20 і кілька корон зібрані місцевою рускою та польською інтелігенцією з подякою прийняли.

— 3000 молоканів працює в околиці Лос Анджелес в Каліфорнії. Заробляють 2 до \$2.50 денно в складах дерева а їх жінки \$1.50 на день в пральнях. Они хотять осісти колонію і погубляють не менче 50 тисяч акрів землі. В сій цілі ведуть переговори з деякими компаніями земельними в Каліфорнії. Молокани є релігійна секта в Росії. Они не їдять мяса і не мають попів. Коли тим 3000, які тут вже є вдасть ся дістати для себе землю — оставші в Росії Молокани

в числі 120.000 виемігрують та кож до Америки.

— Недавно сему приїхало 10 імігрантів з Австрії. Они мали адреси до своїх знайомих в Гобокен, Н. Дж. але коли вийшли з Еліс Айленд їх забрав агент одного іміграційного товариства на горі міста Нью-Йорку до дому товариства а по дорозі сколектував від кожного по 85 центів. Описля пушено їх на волю і они пішли до знайомих в Гобокен а на другий день внесли скаргу на зазначий іміграційний дім до іміграційних властей.

Для арештованих руских студентів у Львові:

Олифантські Русини емігранти зложили на руских борців студентів у Львові слідуочі жертви:

По \$5.50 О. Н. Струтинський, по \$3 О. Иван Стас, (словак); з акафісту (О. Н. Струтинський) \$32.74; по 2 дол.: С. Митренко, І. М. Турок, по \$1.50: І. Савчак; по 1 дол.: К. Кобан, І. Кочан, О. Ковтко, Ю. Хиляк, М. Білянський, Ю. Фалат, і о. Т. Обухевич; по 50 цент.: Кл. Новицкий, Ст. Фик, І. Худик, Й. Осеняк, П. Сваля, П. Грабяня, С. Ващишак, П. Шопей, Я. Гамбаль, Н. Горощак, В. Турко, В. Гамбаль, І. Бойко, М. Чернецький, В. Тхорик, С. Петрович, М. Павлишак, С. Дрильович, М. Ковальчик, А. Тарас, С. Сисак, Ф. Бетлей, А. Телех, Г. Сисак, П. Мадзей, П. Крук, З. Рак, О. Фалат, Й. Кузьмич, Ю. Москва, Н. Нестор, Т. Яворський, Н. Нагірний, І. Сенко, П. Гіжа, Й. Савка, І. Кручинковський, І. Гарбера, С. Смарж, А. Гузеляк, Варвара Ціцюра, Каролина Живан, І. Бекчи, Ю. Живан, Т. Цуцюра, В. Прокіпчак, І. Панківський, Кл. Джула; по 30 цент.: І. Лешканяк, І. Телех, по 25 цент.: І. Нагірний, Н. Нагірний, Т. Нагірний, Н. Нагірний, І. Пісічко, П. Гришко, С. Звонч, І. Кіча, Н. Андруник, Е. Сенко, П. Звонч, Й. Бучинський, Н. Ковальчик, І. Засанчак, Д. Хованець, Й. Сенко, Н. Харибчак, В. Солинський, С. Калакука, П. Кушницький, А. Криницький, В. Ріджанич, І. Демчак, І. Когут, Т. Пірняк, В. Прокіпчак, М. Русин, Д. Бабяк, П. Нестеряк, І. Сокотин, Г. Борушок, Т. Панько, Д. Фик, Ф. Маличак, В. Галенда, С. Турок, Г. Лигус, Г. Фалат, А. Панько, О. Баран, Н. Воробель, М. Гема, І. Гальчак, А. Сисак, І. Бенько, А. Ольканич, О. Бень, Г. Гавран, М. Фалат, С. Команицкий, Й. Сват, П. Ференц, М. Фалат, А. Гальчак, І. Ядловский, В. Дудра, І. Мосцівський, М. Клапач, О. Клапач, С. Тилівський, В. Тилівський, П. Мизік, Т. Приштам, К. Криницький, О. Юшак, Г. Цуцюра, Н. Клапач, П. Клапач, І. Прибила, П. Співак, О. Роман, Д. Хомин, Ю. Цідило, А. Френчю, Ю. Живан, І. Мосцівський, А. Клапач, П. Юшак, С. Поливка, М. Єж, Д. Бич, М. Коцан, П. Єдинак, Д. Духняк, В. Кривинський, А. Дикий, Я. Гриненко, Т. Тиханський, Й. Кузьмич, П. Чела, Е. Сосницький, Н. Полянський, Г. Тхір, І. Левкович, Т. Чела, М. Андрусенко, Д. Хомин, М. Мийка, С. Гузеляк, Ю. Крайняк, Д. Кузьмич, Г. Сайкевич, С. Клапач, В. Маціовський, В. Крайняк, Ю. Бич, А. Пши, М. Опришко, М. Кисилиця, М. Рущкий, І. Бараник, К. Варколяк, М. Іваник, Д. Петрович, Г. Дякув; по 20 цент.: А. Гулячок, А. Петрович, М. Коцан, А. Мизік, А. Стунак, Ф. Максимович, С. Юшак, М. Хамуляк, О. Нагірний, М. Ріджанець; по 15 цент.: М. Фалат, І. Бень, П. Зависляк, Н. Доманіч; по 10 цент.: Г. Тхорик, М. Опришко, М. Павляк, П. Феціна, Д. Петрович, Е. Калакука, і С. Копчак.

Разом зібрано в Олифанті \$110.39 за що ціслано до краю

550 корон на руки редакції „Діла“.

Збіркою занимали ся Д. Хомин, М. Мийка, С. Сисак, Г. Лигус, І. Нагірний, Й. Кузьмич, В. Прокіпчак, і М. Клапач.

З поважанєм:
Збірковий комітет:
Н. Струтинський,
Д. Хомин.

Антін. Шеремета, Нью-Йорк \$1.00.

Матвій Стрихаль, Белфорд, Н. Дж. 1 дол.

Бр. Св. Володимира Нью-Йорк 10 дол.

З Herkimer, N. Y. Василь Нахомюк, 50 цент., Василь Беднарчук, 50 цент. Разом 1 дол.

Зюфія Шерек, Микіспракс, Па. 1 долара.

Сего тижня зложено 14.00
Попередно \$602.77

Разом \$616.77

Всім жертводателям сердечне Спаси-біг! Дальші жертви просимо присилати як найскорше, бо справа нагляга.

Редакція „Свобода“.

НА РУСКУ БУРСУ В ЙОН-КЕРС, Н. Й.

На хрестинах у п. П. Масляра в Микіс Ракс, Па., зложили жертви на руки П. Середницького слідуочі гості:

По 1 дол.: Ів. Масляк, Мих. Масляк, Мих. Кавалевич; по 50 цент.: Ів. Кавалевич, Йосиф Собота, П. Середницький, П. Пацуляк, П. Бадяк; по 25 цент.: Анна Масляк, Юлія Середницька; Мих. Собота, 15 цент.; Мих. Стрілка, 10 цент. Разом \$6.25

Гроші сі відіслано до о. С. Макара.

Христос Воскрес! Кольорові пошкарти в обрамках і рускими написами, які послав ся до родини і знайомих в часі Свят Воскресення Христова; до краю наліплює ся 2 центову марку до Америки 1 центову марку, можна дістати 6 штук за 15 центів. Адрес: Ruska Knyharnia, Box 128 Scranton, Pa.

Оголошенє.

Повідомяю членів Бр. сьв. Володимира від 108. Р. Н. С., що мітинги відбувають ся всегда третю суботу по першій в Progress Hall 155 Ave. C. між 9 а 10 годинами в Нью-Йорку. Слідуочій мітинг припадає в суботу дня 20 цвітня точно о 8 год. вечером.
А. Довганюк, предс.
Я Корнат, севр.

Потребує дякоучителя

греко католицка парохія в Микіспракс, Па. Мусить мати добрий голос і розуміти свою рід. Блишних інформацій уділити председателю церковного комітету

Дмитро Порада,
333 Helen St.,
—May McKees Rock, Pa.

Шукає роботи

Русин, літ 32, до стору, готелю, реставрації або у городника. Говорить по руски, польски і трохи по німецки. Знає також дяківство.

К. Hawryszkiw.
184 Hudson St.,
14—17 New York, N. Y.

ПОШУКУЄМО

доброго апткаря, що має диплом пенсильванійського степту до міста, яке має 50.000 мешканців. Голоситись треба на адресу:

М. KORLATH,
Box 341,
Scalp Level, Pa.

Бігари.

Перед ними простяглась довга і рівна дорога, наче двома довгими, чорними пасмами. Се були лаки, куда мали бігари переходити. Там далеко на переді немов дві точки чорніють ті, що поступають по чорних пасмах.

Іх лише двоє: борозний і підручний. Вони знають до гори біга немов хрести і благословлять по верхню смоляного твердого цементу. Коло них задержити ся дехто з мішан канадійських і приглядається іммігрантським рукам з набревілими жилами. Вони раз-по-раз гупають о шкіру першої верстви.

По державках спливає сіт, з грудий щось відривається і вилітає за ударами, в крижах виграє пролегарська пісня за кождим ударом біга. Іх видно далеко на всі сторони мійської вулиці. На них дивляться всі перехожі, а їм видається, що то всі ті, до котрих вони належать. Кілько зігнуть ся, нічого не бачуть як лише тих, що міряють в переді.

Не стає сил, от-от біги повилітають з рук, та в той час повіє холодний вітер і їм здається, що вилинули з води і набрали свіжого повітря, щоб знов поринати.

Додовбались до магазину лікерів.

Вітер ані дмухне, їхні руки чимраз поволіше піднамають си.

Зі середини вийшов властитель і субект, які приглядаючись говорять:

— Але сі „форендерс“) лейзі бегерс“, сказав властитель.

Субект відозвав ся класним: ум-гум...

Вітрець холодний знов подув, вони знов виринули з води, набрали повітря та скоро почали бити бігами. Властитель магазину по тихо зі встидом знов сказав:

— Ади видиш? і хто би сподівався, щоб они зрозуміли, що я говорив?

Сонце їм не дозволяло дивитись далше і вони назад позаказали до хомячої нори...

За ними інші жаби — роцухи заходили — і вискакували. Ставали рядом хідника в холод, любовали ся в присканню чорних скалок і гутурили задоволені:

— А то проста робота...

— То мусять бути прості люди, що роблять таку роботу. Чи не так Джек?

— О так, нам і таких треба — відповідає.

Се говорять готельники: оден мов риба плотиця, другий як молодий кит.

— Ти Джек розумій інтереса — говорить подібний до плотиці. Ми можемо так думати, але уважаймо, бо то інтерес — бо то бизнес!

— Треба, таємничо, все гладити куда шерсть росте. Не гладь ніколи против шерsti. Ти його гладь за шерстю і жалуй — каже тихійше — пести: він буде думав, що ти такий добрий і облупиш до самої шкіри. Если зайде до тебе, купи йому щось випити і — тоді ти певний. Я ти кажу — я ти кажу — Джек! що то буде інтерес.

Джек аж розсміявся, здавалось, що з червоного носа туй-туй бризне вода. По приятельських словах йому здавалось, що стиснув багато дрібних риб — і аж закрутило йому в животі.

— Ходім до мене, випемо що екстра, імпортоване аж з Турції — сказав Джек, таї позаходили.

На місце них приставали другі і всі они однаково говорили, лиш деякі даувались, що бігари так мучать ся. Була такі, що чим-скорше минали бігарів, аби не дивитись на них, і були такі, що перед їхньою працею чулись дуже невартними і шкодородними сього світа. Тая їхня негідність інстинктивно закрадалась в їх сумління і турбувала їх душу, хоч амбіція їх спиралась гордо проти того. Вони би очі видерли, наколиб їм се хто сказав. Іхній аристократичний дух не позваляв себе порівнювати, бо, мовляв, ми вродились до того, а ви до сього.

Переходить коло них грубезна колода, вже досить стара і сива. Її верхня часть помахується, немов потакує, що так має бути. У відповідь, сподом двастовпички дрібчуть говорячи: „не так має бути“. Бігари удараючи відповідають: „так, так — коли!“ Не так має бути! — розпирскуючись говорять скалки; одна відлетіла далеко та досягла колоду в верхню часть, немов хотіла перервати потакуєчий рух.

Так підлітає і досягає пролетарський голос в пишні палати, та в душі салом оточені.

Чимраз більше переходить людей і приглядається ся мовольній роботі: декотрим хотілоб ся перемінити в бігарів і залюзувати тих, що купують ся в поті.

Звернули бігари в праву сторону вулиці. За ними двох відважують желізними дручками чорні плити першої верстви. Сим еще далеко до рога.

Понаду них простягається чорний диван, по котрім порунається багато бігарів, і гризе спідню плиту далеко прубшу від верхньої. Іхні біги дринчать в руках, стрясаять ціле тіло немов електрична сила. За кождим ударом чоло зморщується, а з грудий вилітає глу-

хий гістопа, печаче відлуч нарікання всіх втомлених мязнів. Дрібненькі камітти розсипують ся по обох боках і стелять біду рідоньку поволоку піску на цементі.

Тимчасом товпа людей збільшається і приглядаючи ся водить очима від землі до гори за рухами біг.

Попри бігарів ходить гєм і наряд наставник; він глядить зкимсь гордим ском на той ряд. Його папулісті лацці з двома долинами коло шок немов з котрих рівняють ся з носом. Мовчки ходить. Його веначе бавлять сі глухі голоси і він любить їх більше, чим самих робітників.

Бігари боять ся його більше як лютого звіря, від його погляду бігар дивить ся в землю і думає: „Чи він мене не злапав, що але роблю?“ Сього найбільше бігари боять ся, се дуже непокоїть іммігрантів.

Друга не менше страшна для них гадка, яка торчить їх мозок, се страх перед сквітованем.

„Що я буду робити, як він мене сквітує?“ — думає собі бігар. А слова сі палать наче розпалене желізо. Кождому, хто робить, вони на плечах все сидять. Наколи хотівсь трошки скинути з плечей, ого! вони тобі в самі груди залізуть... Тай богато інших таких слів шибав собі звичайно і спокійно в чоловіці: „Пане, прошу, дай мені роботу“ і т. п. Він на тебе подивить ся, або й ні, часом навіть не відозвесь, лише помахає відмовою головою.

Прикро шукати за роботою, прикро слухати такі слова. Таких слів сила-силенна в кождого робітника. До неробітників вони навіть не заглядають, за то в робітників подвоюють ся, бож де дінуть ся їм від неробітників? Робітники добра класа істнующого народа, вся буржуазія признає се, але то і все. Що за роєш, що за приємність і пахощі самолюбства прохажуватись безжурно і дивитись на таких — навіть сьміяти ся не зашкодить з бігарів.

І колиб ще вигоди житеві буржуазії тебе принадували і родили в твойому серці почуте заздрости, та на згадку про бігарів, на сю разачу несправедливість в житю народа, твоя заздрість тоне під впливом того чутя, що бажалоб щастя всім нещасним. І ти почуваєш брідоту для того, що ще перед хвилиною мусало тебе по душі.

Та чи в бігарів є яке почуте заздрости. Коби оно було. Спрацьованому бігареві не шевельне заздрість, йому власне жити в той час не миле, йому коби чим-скорше відпочати; коли лягає до ліжка, здається, що вже не встане.

Полудне.

Фабричні горла розпустили рев, немов жалуючи, що покидається робота; одні других випереджають і гнівню та злісно закінчують свій стрій голосу.

Бігари розсипались; беруть горщики з обідами, сідають на вулиці, перше заострюють смак — і споживають.

Заройлось людьми неваче в муравлиску.

Попід муром кам'яниці сидять: дехто доїдає, дехто дрімає, дехто курить. Там на розі против сонця догрізає кістку, — вже сива голова, — перестав, і дивить ся на її вигляд. Кідає і еще дивить ся. Жаль йому за нею, на старість дістав. „Нема то як за молодих літ чоловік — так думає собі... Перегріз — ні то болязно, ні то сердито скривив ся — не одну перегріз...“

Йому промайнуло мигом думки все: він хотів з всього здати собі справу, хотів — бодай перед догараючим полумінчиком життя побачити те, що ціле життя в нього вклав, хотів побачити ту роботу, що бігою видовбав, що пшфлюе викопав. Хотілось йому побачити те сьміття, що в останніх роках позмітав — і сказати: „Се моя власність за мою працю“. Сьміття?.. ха, ха, ха!

„Се моя робота в тих роках, що розсипаю коєсти. Се моя заплата за ті роки, що губив здоров'я!“ Він подивив ся на ряд попід мур, на здорові, молоді і середні сили, потім глипнув на біги, на чорний диван та купи глини.

Знов задумав ся...

Мабуть тому, що сам остав ся, сам оден, далеко від них і він полинув думкою в безмежну просторінь все однакового кольору.

„Сам оден — сам оден“.

Йому страшно, не відрадно тяжко.

Де його жінка? Де його діти? Де його брати? Де його молоді сили? Де його праця? Хто їх погріз?..

Труба відповіла грубим голосом:

— Я-а-а! Я-а-а!

За нею потягли й другі:

— Ми-и-и! Та-а-а! Та-а-а!

— Ми-и-и! — завели грубшими і тоншими голосами.

А він відповів думкою:

„Доїдайте — догрізайте далі! Я вже й не можу сам їсти“.

І подавив ся на бігарів.

Сам брав за мітлу, тручав наперед себе і розмояв з її шепотом.

Голова нервово гралась.

Вітер вишоплював і сам викінчував його пісні перебираючи дротами і його сивим волосом. А він линув далеко... чомось шукав, несвідомо чомось дождав...

Людьми роїлось, гамір брелів.

Біги вдарили; бігари побачили знов довгу дорогу, за ними чорнів диван — а вітер грав ся дротами та кидав порохами їм в очі.

Вінніпег, Ман. 5-го марта 1907.

Аполінаріс Новак.

Про вибори в Манітобі.

Провінціональні вибори Манітоби скінчилися. Консерватисти вийшли горою і стратили 5 послів. Ліберали стратили 4, а придбали 9. Доси вибрано 28 консерватистів а 13 лібералів. Консерватистів сильно поперли єзуїти.

Цікавою була борба виборча в руских колоніях Stuartburn, Олеськів і Шевченко. Всі Русини голосували як оден на одну партію, а то з такої причини.

В Стюартборн є жидок сторник, що немало налязав ся Русинів поза очі, що галишене сакі, такі і хвалив ся, що він їх „бос“.

Він пішов до кандидата консервативної партії і хвалив ся, що зробить з галишенами, що схоче а той повірив! Але показалося противно! Русини побачили се і як оден пішли в противну сторону, і поперли ліберального кандидата.

Той жидок кінче хотів панувати над Русинами; перша його задача була знищити п. Вахну і вже довгий час заходить на нього всіми способами: то страшить жінку як в ночі Вахня нема дома, то краде товар (п. Вахня має стор зараз при його); то при виборах муніципальних бреше, загітує, наймає хрунів, аби п. Вахню скинути з секретарства і взяти муніципал в свої руки. Але Русини бачили лихо на часі і оперлись.

Організатор р. Boderski (лях) також був і цілі 2 тижні лавив по хатах, але Русини не хотіли з ним ані говорити.

На мітингу в Szewczenko, Р. О. хотів говорити за лібералами жидок з Winnipeg, но і йому Русини не дали говорити.

П. М. Островського (комісара горожанських паперів) встали всюди і казали, от так то ліпше, — не жид, не лях, а „Русин для Русина“.

Н. Гаврилюк з Szewczenko, Р. О. став почтарем, а Гр. Вугера і В. Сручок урядниками до муніципалу за їх рускість.

Часи ся минають, приходять і Русини до розуму. Як Стюартборн муніципал був відлучений від мун. Франклин, в Стюартборн було лиш кількох англичків і всі походились до канцелярії і оден на другого голосували на урядників. Нам наряд був несвідомий, не знав обставин, ні словечка по англицьки, сидів тихо і приймав, що ему хто диктував. Лиш оден Вахня видів, що лихо і ганьба, удавсь ему скликати наряд і за одним разом скинули всіх крім одного і вибрали своїх радних а п. Вахню секретарем і касіером.

Грайчар.

3 пригод на надійсого посла.

У буковинських Русинів є звичай, що сплять на голих дошках, бо солону, кажуть, гріх стелити. І при теперішніх виборах оден кандидат на посла мав нагоду так почувати. Кандидат сей се вже пристарший і худий чоловік і як то при виборах в Канаді, сильно працював і убігав ся аби як найліпше приподобатись, бо противник другої партії був ліпше приготований. Отже сей кандидат приймає радо гостинність одного фермера і лягає на дошки. Хочє ся спати, але і в кості гризе і кидаєсь з боку на бік, — а жінка чоловіка вбігає від часу до часу до комзати то по се то по те.

Він ніби хоче сказати, що його гризе, показує на клуби і на дошки, але жінка усміхаєсь і втікає, що ніби то не зна, чого він хоче. Нема поради, шепче, таї підкладає руку під клуб і засипляє.

Коло ліжка були дверці до пивниці, і ранісенько жінка побігла по бараболі. Тимчасом кандидат встає незнаючи про діру коло ліжка, ступає ногою і падає в яму. Але на щасте перед хвилиною жінка поставила мішочок з бараболями на сходи і на них ся кандидат задержав. Коли наробив гармідеру, прибігає його товариш з другої комнати — а він йому каже: Say Jim! „I thought that Mr. — (opponent) surely wins his Parliamentary seat in this contest; I was nearly buried in the potatoes below“. Рука спухла, кости не привкли болять. Виходить з діри і каже Oh! bones my bones! та знову стискає кулаки і махає — „I just feel like fighting now, both politically and physically.“

Т. К.

Відповідь

п. В. Романюкови на его „Спростоване“ в ч. 9 „Свободи“.

В числі 9. „Свободи“ вичитавем „Спростоване“ п. В. Романюка, котрий в своїм спростованю закидає неправду п. П. Гр.-к. в дописи до „Свободи“ ч. 50 про Я. Кравця.

В спростованю п. В. Р. каже між иншим „Я добре знаю Я. Кравця, бо він з моєї колонії; знаю его яко доброго і тверезого Русина що старав ся і старає ся о просвіту і організацію між Русинами в Канаді“.

На те все, що Ви п. Романюк пишете в своїм „спростованю“ я скажу, що Ви не мали нагоди видіти тієї „тверезости“ і моральности Я. Кравця, бо Ви

*) бі тужаці лінії жабрач.

"SVOBODA"

(FREEDOM)

THE UTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 4 Hudson Str., New York, N. Y.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

"Свобода"

видається для руского народу в
Америці і орган „Р. Н. Сомза“,
виходить щотижня в Четвер
і коштує:

В Америці на 12 місяців\$2.00
до старого краю на 12 місяців \$3.00
В Америці на 6 місяців\$1.00

Українці можуть замовляти „Свободу“
через Бюро „Кітської Старина“
Безаніска 14, Блв.

Оплачувати газету треба все-
гда с гори.

Гроші треба посылати в реєстрованих
листі, або через експресовий, або
чек money order (мелі ордер). Мо-
жет order, то в картонку, потру дистанте
до почтара або агента на експресовім
офисі, цілуйте нам, бо без того ми не
можемо грошей дистанте.

Адрес:
„SVOBODA“
184 Hudson St., New York.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змі-
няли мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Ще раз про Народ- ний Комітет в Аме- риці.

Коли я писав (Сво-
бода ч. 9.) мої гадки до-
точно Нар. Комітету, то і
на гадку мені не прийшло,
аби мав з сій справи заби-
рати ще раз голос. Думав,
що питає се живо заїнте-
ресує нашу публіку, згля-
дно передових людей, ко-
трі беручи участь в народ-
нім життю познайомені з
сею справою ближше — а
я рад, що сповнив свій о-
бов'язок — буду сидіти со-
бі тихо...

Однак бачу з ч. 12. „Сво-
бода“, зглядно статі д. Сте-
чишина п. з. „В справі на-
ціональної організації“, то
я знов мимоволі поповнив
одну більше дурницю змі-
шавшись не в своє діло...
і закидаючи д. Стечишину
му „уперту фразу“, бож він
заявив ся за організацією,
а не проти неї і т. д. Бо і
чимжеж оправдати тут се,
що д. Ст. в перекопуваню
може мусів використати аж по-
дібною аргументу як —
was willst du noch mehr?
Се не переливки.

Отже валюсь, і то з ці-
лою рутенською сердечно-
стію, в груди — та кажу:
mea culpa, д. Стечишин,
mea culpa! А щоби і шан-
читачі не подумали, що я
при своїй вдачі не потра-
флю устатковатись навіть
тоді, коли йде о справу за-
гальну, то я сею дорогою
заявляю, що проєктований
д. Стечишином Народний
Комітет е all right! Він
гідний поверта не лише
„передових“ людей, але і
заінтересована з боку свід-
домих робітників. Тим по-
винні би [заінтересуватись
всі, кого сей Нар. Комітет
має репрезентувати.

Во і дійсно, если вже

має бути Народний Комі-
тет, то нехай буде такий,
аби репрезентував не лише
одну українську партію,
гурток чи групу, але всі.
Щоб був представителем
усей американсько-руської
суспільності — живим
єї, без огляду на територі-
альні політичні, релігійні і
ще якіб там не були.

Отже справа Нар. Комі-
тету в Америці знов на по-
рядку денним. Проєктовані
ві гадки д. Стечишина, як
вже сказано, варга ширшо-
го обговорення, шкода ли-
шень, що сею справою (з
вайком „Свободи“ — як
звичайно) так мало інтере-
сують ся навіть декотрі з
тих, кого д. Стечишин вва-
жав за відповідне постави-
ти в ряд „передових лю-
дей“...

Чиж би ми в Америці
дійсно не доросли ще до
серйозного трактування за-
гальних справ? — Побачи-
мо.

Михайло Беля.

Н' питання національ- ної організації амер. України.

Справу порушену д. Сте-
чишином в 8-ім ч. „Свобо-
ди“ я вважаю незвичайно
актуальною хоч в сути рі-
чи вага цілої справи зовсім
не виходить ясною з статі
д. Ст. просю тому, що д.
Стечишин поза саму потре-
бу національної організації
ніяк не розбавив того всего,
що доказувавоб потребу сеї
чи іншої форми організації.

Певна річ, що се був
тільки почин, впрочім не
перший, однак о стільки
нравий і раціональний, що
вийшов поза межі „греко-
католицької“ організації,
взагалі ставив висше всякої
партійности, в дійсности
на національному станови-
щу. І се був одинокий ар-
гумент, що промовляв за
проєктованим з'їздом пер-
шої конституанти. Гарна
річ. Але я позволю собі ви-
сказати свій сумнів, чи та-
кий проєкт бувби можли-
вий до зреалізованя. Де
Рим а де Крим, де Ванку-
вер, а де Вінніпег, або Нью
Йорк. Гарно звучать слова,
українська перша консти-
туанта, українська репу-
бліка, та чи не останеть ся
краса їх хіба в ідейнім ро-
зумованю наших піонерів.
І коли почуте якоїсь су-
діальної праці для народу
родить загальні тільки ба-
жання національної органі-
зації, то реальні умовини
життя вкажуть, чи і о скіль-
ки можлива і раціональна
організація.

Тому краще розібрати річ
теоретично і розумно, що-
би опісля без ніякого під-
готовлення не розбиватись о
чотири стіни. А рацію та-
кого твердження бачу хочби
в тім, що вже в статях дд.
Ст. і Сиротюка виїнулили
такі гадки (самі про себе
зовсім невинні), які після
мене або дрібенькі (биз-
нес коледж, товариство для
забезпечення на старість —
спеціально для Канадян,
безосновне), або нераціо-
нальні (спільна організація
для цілої мін. Америки),
або якіб дуже проблема-

тичної натури (світська,
беспартійна організація для
зачалу справ амер. Русинів).
Розбираючи повніше пи-
тання треба мати на увазі
ось які річи. Русини півн.
Америку поселились в двох
окремих державах, з від-
мінним економічним, полі-
тичним та культурним ін-
тересом для самих Русинів.
Щоби отже праця органі-
заційна мала успіх, треба
краще взяти організацію в
імя тих різних інтересів.
Знана річ, що Русини в
Злучених Державах голов-
но робітників фабричні або
майнери, коли тимчасом
Русини канадійські пере-
важно фермери. Ся заса-
дича різниця соціального
положення відібеть ся в ці-
лім їх життю так матеріаль-
нім як і духовім.

Дальше Русини в Злуче-
них Державах через поло-
вину приїхали тут на ча-
сові зарібки, коли тимча-
сом Русини канадійські на-
стало осідають в Канаді.

Інтересом перших за ко-
роткий час як найбільше
заробити доларів, інтерес
других тісно зв'язаний з за-
гальним розвитком країни.

Русини в Канаді стають
горожанами по трох роках,
они можуть і повинні бра-
ти участь з публічним жи-
ттю, обороняючи своїх еко-
номічних і культурних ін-
тересів. Жиючи компактною
масою в 3 провінціях за-
хідної Канади на фармах
(не в місті), они тамсамі
творять і якусь політичну
силу (на разі нез'ясовану).

У них е можливість
мати своїх заступників в
провінціональних соймах,
а мабуть і в парламенті.
Противно річ має ся з Ру-
синами Злучених Держав.
Відмінні життєві умовини,
повинні викликати відмінні
форми організації. Загаль-
но печуючою справою одних
і других е якнебудь орга-
нізація нашої еміграції.
Ми повинні допомогти на-
шим емігрантам досягнути
по змові все те, за чим они
приїхали сюда. І тут від-
мінні умовини вимагають,
щоби була окрема органі-
зація для Канади і Злуче-
них Держав. Проєкт
д. Ю. Сиротюка в справі
колонізації як раз приго-
жий для такої організації.

Та щоби така організація
відповідала вновні своїй за-
дачі, на се треба співділа-
ння загально, або бодай наших
свідомих і характерних
одинаць, розкинутих по ці-
лій Америці, а дальше енер-
гичного діляня самої орга-
нізації. Що до послідної
запам'ячу, що краще йде
робота, коли праця веде
менший гурток людей
(спеціально у нас Русинів),
за те ближший собі по пе-
рекопуваню і по віддаленю.

Основною чертою наших
організацій повинен бути
правдивий демократизм;
значить ся, організації по-
винні мати на увазі інте-
рес якнайширшого загально
наших людей. І таких про-
єктів як business college не
можна класти в програму
організації, яка думає сто-
яти на скорості інтересів за-
галу. Інакше організація
не знайде популярности, а

ми опісля дивуємо ся, що
робота між народом безу-
спішна. Справа, яка тор-
кає якусь частину народу,
повинна з'їдати енергію
тільки сеї частини людей.

Се що до матеріальної
сторони організації.
Колиж звернемо увагу на
культурну місію, то перш
усього треба осудити вже
існуючі чинники культур-
ні. Осуджуючи їх вартість
чи шкідливість, нова орга-
нізація повинна розпочати
відповідно до того свою
культурну акцію. На сьо-
му полі так мало ще зро-
блено; головна трудність
по перше в крайно консер-
вативній вдачі нашого емі-
гранта, а по друге в браку
відповідних, культурних
сил чи їх непродуктивності.
Свобода і видана Бон-
чевського (не вчисляючи тут
негативної вартости москво-
фільської літератури) се ці-
лий доробок нашої нації в
Злучених Державах. Краєві
видавництва не дуже тут
розходились. Русини в Ка-
наді хоч і сего не мають,
вкінці не було ще й часу
чогоньбудь доробитись, за-
те у них більше спрямо-
ваних обставин до культур-
ного розвитку.

Реасумуючи і заключаю-
чи з висше сказаного я е
за окремою організацією
Русинів в Злучених Дер-
жавах і в Канаді і вважаю
проєкт засновання емігра-
ційного товариства для Ру-
синів (з двома осідками, в
Нью Йорку і Вінніпегу) за
першу і безумовну потре-
бу для наших емігрантів.

А щоби така організація
вийшла гм позитивною
для наших імігрантів,
конечно зноситься з ста-
рим краєм і там через кра-
єву пресу і патріотичну
інтелігенцію вже заздале-
гід упередити наших ви-
селенців відповідними ін-
формаціями. Ми знаємо з
історії, що про колю-
нізацію дбали всі народи,
збираючи для себе немалу
користь з своїх колоністів,
і миб раді прислужитись
старій вічній, та на жаль
наші брати за морем не ду-
же то звертають на нас ува-
гу, просто нас ігнору-
ють, а се велика для них
шкода, а для нас жаль а
часами пересерде огортає
чоловіка. Для них дуже
важна річ, який наш вла-
дика поїхав до Відня, або
Риму, а вже куди їдуть
бездарні і безпросвітні на-
ші емігранти, ім і гадки
про се не має. І се має бу-
ти руска демократична по-
літика.

Для товаришів канадій-
ців конечно обдумати від-
повідну програму і під єї
стат гуртувати загально
наших Русинів. Розумієть ся
се вже їх річ і мені ніяко-
во тут накидатись якимись
радами чи там директивами.

Я признаю, що написав
про справу дуже побіжно
і не маю претенсії на не-
помилність, однак думав
зовсім щиро і рад буду,
колиб якась частина моїх
гадок приймалась і прислу-
жилась до виясненя пору-
шених справ.

Тетянин.

Із галицької України.

Виборчий рух і справа
університетська се два мо-
тори, які під теперішню
хвилину хвилюють нашу
галицьку суспільність. Пі-
сля випуску всіх наших а-
кадеміків на волю запано-
вала така піднесла і жива
атмосфера серед наших бра-
тів за морем, що післягди-
ки краєвих часописей на-
рід наш в Галичині справ-
ді станув народом почува-
ючи себе з'єднаним одним
спільним звеном народно-
го обурення і бажання борби
за зміну галицьких відно-
син. Побіда наша в справі
університетській навіяла наш
народ надією на повну по-
біду ві всіх справах доти-
каючих нашого цілковито-
го відродження, наколи всі
як оден слідом наших сту-
дентів стануть до борби.
А що справою заїнтересу-
вав ся весь загаль, свідчить
хочби сей факт, що навіть
сі до недавна ще Богом за-
буті Гуцули заворушились
і з того приводу скликали
віча і слали заяви найго-
рчішій симпатії для на-
ших академіків. На вічу в
Дора-Яремче ухвалили Гу-
цули ось таку резолюцію:
„До славних легінів сту-
дентів в вишній школі, що
називає ся: „Університет“
в Львові. Ми Гуцули, що
зібрали ся в Дорі надвир-
ненського повіту на дові-
рочну раду, кого маємо си
вібрати на заступника на-
шої хлопської кривди до Ви-
дня, здоровим Вас, чесні
та годні легіні.

Чест Вам, щости си не
дали нашим ворожежкам,
честь вам, що Ви, хоч си
на ланів вчиге, показали,
що чесом добрий хлопський
паракрап, бо не гія була
інак. Честь Вам, що сте
перетривали кримінал, ми
Січовики вжи нераз того
добра закоштували, ек нас
пайке лашке за ленту в
Іванову Хату сажели.

Та най си ті вороженки
сокоме, бо у нас вжи не
стає терпцю. У нас неза-
були се ті чеси, як Довбуш
ходив, як тепер співає си:
Ой у мене топір та кована
бляшка, не боюси того Нім-
ца, ані того Лашка. Ще в
горах сила, щоб неправду
повалила. Та ще у нас не
замок порох на довбуше-
вих рушниках, гаразд вам
годні та честні легіні.

Ми знаємо, як для нас
треба нашої найвищої
школи, бо тогди би ві всіх
урехах наши люди і бідно-
му Гуцулови лекше було
би за вами.

Воріт си брате, а яктре-
ба буде, то ми Вам помо-
жимо. Та чули ми, що Ви
лагодите книжку, де опи-
сете, як си полєкі пани
та підпанки над Вами та
над нами збиткують ся, то
й ми хотіли таку книжку
в читальни мати тай гроши
за ню приплатимо. А може
Ви мати у Львові образок
з Вами всіма, то підпишіт
си вси та й чесно Вас про-
симо приплаті.

Гаразд Вам чесне, годне,
славне товариство — зав-
зегі легіні студенти най-
вищої Школи ві Львові.

Дора Яремче наві дне 6.
марта 1907.

Потім іде 64 підписів, а
печаткою „Січи“, а до то-
го увага:

Ише е 211 тут на зборах
хлопів, та вони не вмють
писати. Гаразд! Лес Гараб-
чук, писар січовий.

Скрізь на провінції, де
тільки не показались наші
студенти, публіка вигала
їх оваційно. В одному се-
лі дожидав народ на при-
їзд одного академіка, му-
жичького сина, і як тіль-
ки показав ся віз, зібрана
товпа кинулась до воза,
випрягла коней і сама за-
тягла свого дорогого гостя
перед хату. Жінки плака-
ли узрівши його блілого і
знеможеного. І так скрізь.

Щож на те польська су-
спільність? Ми знаємо, що
під напором польської шові-
ністичної преси і впливо-
вих польських верховодів
львівський суд рішив ся на
такий негідний себе вчи-
нок, за який спіткав го так
дімаючий осуд цілої циві-
лізованої Європи. Але чи
се протверезило тих са-
мих, що спричинили бля-
маж для себе в очах шир-
шого світа. Ні. Та сама
преса і ті самі люди, як
проф. Гломбінський і другі
пінались зі злости і не вга-
вали в цьованю на Русинів.
І от як тільки розпо-
чались виклади на універ-
ситеті, шайка здеправова-
них шовінізмом „Wszesb-
rolakow“ впадо до салі ви-
кладової і далі на руских
теологів. Тягалих на двір,
тручали через сходи в до-
лану, били палками по го-
лові так, що аж стація ра-
тункова мусіла відвезти
їх до шпитала. І щож на
те суд, чи примінав тут
таку саму мірку справе-
дливости як передпе до
Русинів? Де там. Поліція
не то що не розбрювала
розліх польських студен-
тів, а то ще потайки ім
помагала. В нападі на ру-
ських студентів побіч поль-
ських студентів брали у-
часть польські урядники,
студенти гімназійні і про-
ча молодта. І се все безкар-
но. Після того розпаліла
товпа кинулась в напрямі
руского Академічного До-
му, щоб змести його з лиця
землі. Та тут вже поліція
заступила дорогу патріотич-
ний „młodzieży“, побо-
ючись, щоби та сама „młodzież“
ве зробила галабур-
да прускому конзулеви,
сусіди Акад. Дому. І від
того дня ні один день не
проминув, щоби десь на у-
лиці шайка у Львові вше-
польських студентів на напа-
ла на руского студента, або
руську студентку.

Кривдою було би для по-
ступової частини польської
суспільности, не признати
їй більше справедливого і
тактовного поведеня супро-
ти нас і нашої справи. По-
ступова молодіж польська
заявила на кількох вічах
студентських, що осуджує
арештоване наших студен-
тів, признає необхідність
засновання українського у-
ніверситету у Львові і обі-
цяє нашої молодіжи допо-
мочи в акції. Се саме зам-

вшли робітники львівські.

Редактори польської соціалістичної газети „Głos“, що в справі університетський станув по нашій стороні, надіслали такий лист: „Пан Чакі! За ту кривду, яку ти зробив Полякам, а також за сбрану їхньої честі, засуджено тебе, пане, на смерть. Комітет.“ На се писемко відповів редактор в газеті, що „якби волос упав з голови одному з його товаришів, то „вшех польськи бандиці одплапав за то криво.“

І так в безконечність. Ми тільки бажали, щоб сей голос польських поступовців справді був щирий, і щоб они показали ділом, що они відчувають ту несправедливість практиковану на нас як ганьбу для своєї нації і що они при всякій нагоді будуть старати ся зміняти її.

І так справа нашого університету стала загально-народною справою, якої ніяк вже нашим ворогам придушити, бо про его долю рішати-мене шляхотський сойм а будучий, демократичний австрійський парламент, в якому і Русини не остануть займуть місце.

Звіт з діяльності Австрійського Товариства в Нью-Йорку за рік 1906.

Товариство се існує вже 9 літ. Пишемо про него тут тому, що товариство те, аби ратувати своє існування і одержати 5000 доларів річної заповомогі від австрійського уряду, стараєсь останніми часами притягнути до себе також деяких Славян, між ними і Русинів. Було навіть голошено по деяких часописах, що товариство се настановило своїм агентом Русина, Г. Жижу, що однак є поки що неправдою. Товариство те мало протягом 1906 року доходу \$9432.47. На те зложились: решта з 1905 року в сумі \$2385.41, членські вкладки \$905.00, позички \$220.00, оплати від імігрантів \$2168.92, жертви від багатих людей \$1345.00 і другі поменчі доходи.

Розходи товариства виносили \$8993.83. На оплату урядників видаво \$2254.00, харч і рент \$3314.75, уряджене дому, депозити \$1595.51, кореспонденція, подорожжя, угля, світло і т. п. \$1169.59; решту видано на другі поменчі розходи.

Маєток товариства виносив би після офіційного звіту \$609.64, але в звіті нігде не бачимо позиченої суми (guarantee fund) в сумі 1300 згідно 1200 доларів, яку накопив відтягнуто від \$609.64 — оставав би дефіцит в сумі \$590.36.

1-го Мая 1906 р. отворило товариство свій дім і як слідно з рахунків за останніх 8 місяців 1906 року, мало пересічні місячні розходи такі:

рент	150.00
платня урядникам	233.00
харч	236.00
угле, світло, телеграми і їзда	132.00
разом	751.00

В звіті поданий список членів, усіх 207. (Се однак не перешкадає деяким урядникам товариства брехати перед несьвідомими, що товариство має 300 членів). Цікаво, що хоч 99 членів повинні платити по 10 доларів річно (990.00), а 100 по 5 доларів (500.00) разом 1490.00 — то однак мимо сего всі ті члени заплатили за цілий рік лише 905.00 (о 585.00 менше) та з тих грошей треба було колекторови заплатити 207.50. Значить, число членів на папері далеко більше як число дійсних членів. Між членами того австрійського товариства бачимо майже самих Німців та Жидів, кількох Чехів, одного Словінця, Серба, Русина — моськовфіла.

Є і другі цікаві річи в тім звіті. Приміром товариство каже, що дало придулок 5145 імігрантам. 1922 взяло з Еліс Айленд (Каселгарди). 71 післяв туди консул — а звідки взяло прочих 3152 про се не каже.

Зі звіту товариства виходилоб також, що товариство давало безплатно харч і мешкане 7.5 людям кожного дня в році. О скільки се тверджене правдиве — не знаєм, знаєм лише, що деякі імігранти, що мали гроші платили щоденно по 75 центів і сиділи там тижнями без роботи, розуміє ся не зі своєї причини.

Між инчим, в звіті товариства сказано, будьто би нове товариство австрійське Austrian Immigrant Protection Society згодилось розв'язуватись під умовою, що трох членів его виділу у відділ до відділу старого товариства. Усе те брехня з гори в долину. Нічого подібного не було. Нове австрійське товариство подібної згоди не робило і розв'язуватись не обіцяло, а найліпшим доказом є те, що Austrian Immigrant Protection Society існує і далі, а его офіс знаходиться під ч. 35 Broadway, 3-d floor.

Не ображаючи загальних членів старого австрійського товариства, можемо спитати лише одно: що думати про людей, які подібну брехню публично ширять? Чи не буде і друга їх робота подібна тій побрехенці?

А панове, що не встидають ся у своїх звітах писати такі річи, повинні запам'ятати ось що:

Можна деяких людей все дурити, можна всіх людей деколи одурити, але неможливо всегда дурити усіх людей.

На великий Піст.

порукає ся до читання слідуєчій книжці:

- 1). Житє Ісуса Христа, з многими образками; в полотноній оправі з зол. витисками \$1.50
- 2). Блудний Син, образ гріху і правдивого покаая. Сім великопостних проповідій 80 цт. Дістати можна в рускій Книгарні:

RUSKA KNYHARNIA,

14— Box 128 Scranton, Pa.

В справі Славянського Іміграційного Дому.

Дорогі приятелі!

Звертаємо ся до вас, з поклоном, аби се взяли участь в важній народній справі. Ходить о засноване Іміграційного Дому для охорони всіх славянських імігрантів, що приходять до Америки.

Нема мабуть чоловіка, який би не відчував і не признавав потреби такої інституції. Многі з вас знають з власного досвіду, що значить прийти до чужої землі і не мати тут нікого, хто би вас привітав, хто би вам розумно порадив, хто би безкорисно заступив ся за вас. Дуже часто ті хибні кроки, які імігранти зробив на сій землі, рішають неприяно про его цілу дальшу будучність. Неоден з нас стояв би днесь инакше, еслиб сейчас по наших приїзді до Америки був нам сказав хто те, чого доперва навчав нас терпкий досвід. Ми тут в Нью Йорку найліпше знаєм скільки опущаньства і муки можна заощадити імігрантам, еслиб ми мали Іміграційний Дім.

Німці, Скандинавці, Італійці, Айриші, Жиди, Мадяри і другі народности мають свої іміграційні доми, котрі подають помічну руку своїм країнам приходячим до Америки. Лише Славяни, винявши Поляків, не мають нічого подібного.

Ось тут подаємо статистику славянської іміграції за останніх 7 літ а для порівняння подаємо також статистику іміграції німецької за той сам протяг часу:

Рік.	Славяни — без поляків.	Німці.
1900	54,398	29,682
1901	58,358	34,742
1902	84,136	51,686
1903	98,591	71,782
1904	81,259	74,790
1905	125,910	84,360
1906	133,638	86,813

О Німців старають ся чотири товариства з трема домами, знаменито зарадженням бюро праці і т. п. О Славян не старає ся ніхто — і они о себе також не старають ся.

Чиж мають ті тисячі людей бути полишені самі собі? Чи маєм наших людей шукаючих праці покинути на ласку несовісних агентів і всякого рода опущанців? Чиж не є се ганьбою, если Славянин, що потребує охорони або помочи, не находить її у власних братів, але мусить шукати її у чужих? Есливже не з любови та співчуття до наших країнів то бодай зі встиду перед сьвітлом повинні ми взятись за сю працю і то не як небудь, але зі всею енергією та силою.

Теперішній час є дуже відповідний на те, аби таку річ в жите впровадити. Потребу такої інституції відчувають усі. Болгари, Москалі, Словаки, Серби, Русини, Чехи — всі они пробували або пробують засновати самостійні інституції для охорони імігрантів, але й всі доходять до сего переконання, що для одного народу се зробити неможливо. Проте на нарадах, які недавно відбулись в Нью Йорку, а в котрих брали участь визначні заступники різних славянських народностей, проявлена була не лише охота, але і запал до засновання спільного славянського Іміграційного Дому.

З сеї причини віднесимо ся і до вас з тим переконанням, що і ви займете ся оєю справою і спільно з нами будете для неї працювати. Іде тут о справу загальну, людську, для котрої всі без різниці політичних чи релігійних переконань можемо спільно працювати. Всі наші гасла про людскість та славянську взаїмність будуть порожним звуком, если ділами не докажемо свого братерства і взаїмности. Ся обставина, що діло о котре ходить є велике і вимагає немалого накладу, не повинна нас відстрашувати, але противно тим більше побуждовати до спільної, енергійної праці. Если хочемо вважатись освіченими, культурними людьми, мусимо приложити рук до діла, яке зискає нам пошану від добремислячих людей.

Кошти удержання такої інституції можна в приближеню обрахувати після коштів других подібних інституцій. Приміром, Мадарський Дім стоїть річно від 10 до 12 тисяч доларів. Товариство для охорони італійських імігрантів видає річно над 14,000 доларів. Одно з німецьких товариств видає на ту саму ціль річно 10 тисяч доларів. З сего виходить, що Славянський Іміграційний Дім, если має відповісти своїй задачі мусів би коштувати річно також около 10 тисяч доларів. Если не вдасть ся забезпечити досід потрібний на покриття сеї суми, не буде можна нічого зачати. Ліпше нічого, як зачати ні се, ні те.

На перший погляд є се велика сума, але коли зважимо, що таку суму малиб зібрати не самі Русини, але в спілці з другими Славянськими народами Злучених Держав, то побачимо, що ся сума не така то дуже велика. У великих славянських організаціях є около 200,000 членів. Еслиб лише декотрі організації схотіли поперти се діло, далаб ся та сума зібрати при помочи маленької місячної чи річної вкладки від кож-

ного члена. Народний Словенський Сполук вже обіцяв через свого предсідателя дати на сю ціль тисячу доларів річно.

Чи буде сей Іміграційний Дім або ні зависить від вас і від вашого братства; не дивіть ся на других і не відкладайте. Відкладанем еше нічо доси не зроблено — ані скиданем роботи на других. Не ходить тут о справу Нью Йорську, але о справу, яка повинна обходити кожного добре мислячого Славянина в Злучених Державах. Наші братства і організації можуть лиш тогди рости, коли наші імігранти будуть хоронені. Імігрант, що мусить боротись з нуждою не може бути помочою загальної справі а лише тягаром для своїх країнів. Інституція, яку маєм на гадці малаб на ціли не лиш діставати людей з Еліс Айленд (каселгарди) але також помагати їм находити працю, радити їм і подавати де для них найвигідніше осісти; есловом мала би старати ся всіми можливими способами, аби наші країни в найкоротшій часі найшли тут те щастє і добробут, для яких прийшли до сеї великої країни.

Сли узнаєте потребу такої інституції — а думаємо, що узнаєте — возьміть ся сейчас до праці; агітуйте за сею гадкою між вашими знакомими а передовсім по братствах, яких ви членом. Особливо старайте ся, аби ваше братство було заступлене на головних наших зборах. Если не можете вислати свого делегата, то бодай напишіть чи годите ся з сею гадкою. Треба, аби ми чим скорше рішили сю справу.

Мужаймо ся! Змірмо нашу силу! Покажім, що можемо! В Нью Йорку в Марті, 1907.

Агітаційний комітет для урядження Славянського Іміграційного Дому:

Й. Круліш, олдермен міста Нью Йорку.
Т. Чапек, адвокат, пред. „Славянського Здруження“, бувший сенатор стейту Небраска.
А. Гашек, предсідатель „Народні Єдноти“.
Др. Воан, редактор час. „New Yorke Listy“.
Др. Пісек, пастор церкви Івана Гуса в Нью Йорку,
М. І. Пупин, професор Columbia University в Нью Йорку.

Н. Воятевич, пред. організації Злучених Сербів.
Фр. Зоті, банкір, видавець і предсідатель хорватської народної організації.

Ю. Словочка, член Produce Exchange в Нью Йорку.
А. С. Амброс, предс. „Народного Словенського Сполку“.

А. Белек, редактор „Slovak v Amerike“.
С. Л. Орбах, видавець „Slovak v Amerike“.
Я. Ц. Молігоріс, гол. контрольор „Kat. Jednoty“.
А. Хотовицкий протоєрей, ред. „Ам. Пр. Вѣстника“.
В. Сафоноф, професор Nat'l Conservatory of Music, Нью Йорк.

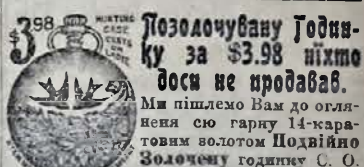
В. Ф. Гнезін, торговець.
Іван Ардан, редактор „Свободи“.
К. Кирчів, предсідатель „Р. Н. Союзу“.
Хр. Неделкофф, редактор час. „Работник“.
Е. Йовчев, предс. болгарської організації.
Фр. Саксер, банкір і ред. час. „Glas Naroda“.
Ант. Бургер, предс. організації словенської.

Збори в справі організації Славянського Іміграційного Дому відбудуть ся дня 24 Цьвітня о 8-ій годині вечер, в Чеськім Народнім Домі 321 — 325 E. 75th St. New York City.

Як ми вже подали в новинках українська газета, яку будуть видавати українські посли в Державній Думі зватиметь ся „Думські Вісті“, а в них друкуватимуть ся промови депутатів особливо Українців, відомости про думські засідання і инше. Ціна цієї газети буде 20 ц. на місяць.

15. марта в таврійському дворці, в салі, де засідає Державна Дума, провалилась стеля. Завдяки тому, що це зробилось о 5-тій годині ранку, ніхто не потерпів; а якби це стало ся в час засідання то 290 посів булоб вбито. Засідання Думи мусіло зібрати ся в другій комнаті. З того приводу настало велике обуренє між депутатами і вибрано комісію, яка має прослідити, через що стеля завалилась.

З Нижнього Новгороду (Україна) телеграфують, що там вибухнули аграрні заворушення. З того приводу прийшло до бійки між му-

Дармо одна годинка ели купите або спредаете її. Писіть чи прислати вам мужеску чи жіночу годинку. \$3.98 Globe Mds Co. Dept. 7, 161 Randolph Str., Chicago, Ill.

Від 123. Бр. Пресв. Діви Марії в Скрантон, Па. Гриць Мрикало, предс., Максим Глух, кас., Іосиф Запотоцький, секр. Мітинги відбуваються в другу неділю по першій в Лукангалі на Pine Brook. Адр.: J. Zapotocny, 1108 Meade Ave., Scranton, Pa.

Від 124. Бр. сьв. О. Ник. в Ормрод, Па. І. Онушка, предс., І. Врогала, кас., М. Гробар, секр. Міт. в кождо третю неділю місяця. Адр.: М. Нгобар, Едурт, Па. (Lehigh Co).

Від 125. Бр. сьв. Мих. в Левин, Па. Ф. Скрип, предс., Ст. Козел, кас., Н. Височанський, секр. Міт. 10-го в місяцю. Адр.: М. Wysockansky, Box 302, Laquinn, Pa.

Від 126. Бр. сьв. Мих. в Бівердейл, Па. І. Валко, предс., П. Ковальський, кас., М. Сентеляк, секр. Міт. в кождо другу неділю місяця. Адр.: Mike Sente-liak, Box 32, Beaverdale, Pa.

Від 127. Бр. сьв. О. Николая в Бофало, Н. Й. Ник. Буката, предс., Василь Шелест, кас., І. Тимкович, секр. Мітинги відбуваються в другу неділю по першій. Адрес: N. Bukata, 24 Gay St., Buffalo, N. Y.

Від 128. Бр. сьв. Андрея в Лорейн, О. І. Воняк, предс., І. Козимчак, кас., А. Русенко, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: A. Risenko, Box 125, Lorain, Ohio.

Від 129. Бр. сьв. О. Ник. в Сайксвил, Па. Н. Домбровский, предс., І. Кантор, кас., С. Прочко, секр. Міт. в другу неділю по першій кождого місяця. Адр.: S. Proczko, Box 78, Sykesville, Pa.

Від 130. Бр. сьв. Флора і Лавра в Пітсбург, Па. Т. Гут, предс., Т. Волчок, кас., П. Кулчицький, секр. Міт. в першу неділю по першій. Адр.: P. Kulczycki, 1210 Bingham St. Pittsburg, Pa.

Від 131. Товариство „Закопанська Україна“ в Бофало, Н. Й. Радчук Василь, предс., А. Грегуба, кас., Х. Яремко, секр. Мітинги відбуваються в салі відк. дому 124 Amherst St., Адр.: Ch. Yaremka, 103 Peter St., Buffalo, N. Y.

Від 132. Товариство „Січ“ в Міксіпорт, Па. Ільо Гайдук, предс., Д. Сова, кас., П. Пастирнак, секр. Міт. відбуваються в суботу по 15-ти в галі церковній. Адр.: P. Pasternak, Box 566 McKeesport, Pa.

Від 133. Бр. сьв. О. Николая в Ньюарк, Н. Дж. М. Любинець, предс., Д. Гриців, кас., А. Іванишин, секр. Міт. в першу суботу по 10-м. Адр.: A. Iwanyszyn, 15 Broome Str., Newark, N. J.

Від 134. Бр. сьв. Ник. в Ернест, Па. Ю. Сгонток, предс., М. Кузьмович, кас., М. Кароль, секр. Міт. в 2-гу неділю місяця. Адр.: G. Spontak, Box 7, Ernest, Pa.

Від 135. Бр. сьв. Георгія в Смок Рон, Па. Н. Лавер, предс., М. Мандзяк, кас., А. Клим, секр. Мітинги відбуваються в другу неділю по першій. Адреса: Anthony Klym, Box 26, Smoke Run, Pa.

Від 136. Тов. „Січ“ в Карнегі Па. Я. Гойтан, предс., Гн. Пенгріт, кас., А. Фецович, секр. Міт. в неділю по 8-ім. Адрес: Alex Fecovyc, Box 273, Carnegie, Pa.

Від 137. Бр. сьв. Георгія в Вест Сенека, Н. Й. А. Боднар, предс., П. Манцю, кас., І. Горюк, секр. Мітинги відбуваються в другу неділю по першій в галі П. Манька, 616 Ingham Av. Адреса: J. Horoch, 610 Centre St., West Seneca, N. Y.

Від 138. Товариство Івана Науменка в Філадельфії, Па. К. Сивкула, предс., А. Келлі, кас., С. Мурияк, секр. Мітинги відбуваються в другу неділю місяця. Адрес: 440 Oliver St., Philadelphia, Pa.

Від 139. Бр. Пр. Богор. в Ойл Сіті, Па. С. Романчак, предс., І. Фрис, кас., Й. Романчак, секр. Міт. в 2-гу неділю по першій. Адр.: Jos. Roman-czak, Box 76, Oil City, Pa.

Від 140. Бр. сьв. Арх. Мих. в Йонгстаун, О. К. Шелеван, предс., Ст. Гринько, кас., І. Сущереба, секр. Міт. в 2-гу неділю по першій. Адр.: J. Suszete-ba, 1105 W. Rayen Ave., Youngstown, O.

Від 141. Бр. сьв. О. Ник. в Литл Фалс, Н. Й. І. Корчинський, предс., І. Астремський, кас., Ст. Городиский, секр. Міт. другої неділі по першій. St. Horodyski, 110 Furnace St., Little Falls, N. Y.

Від 142. Бр. сьв. Ів. Хр. в Вандергіфті, Па. І. Клемонча, предс., І. Кучин, кас., Ст. Горничар, секр. Міт. в 2-гу неділю по першій. Адр.: St. Hor-nichar, Box 247, Vandergrift, Pa.

Від 143. Бр. сьв. Димитрія в

Віндбер, Па. Н. Цирик, предс., Ю. Боклах, кас., Ст. Мацко, секр. Міт. послідної неділі в місяцю. Адр.: St. Masco, Box 277, Windber, Pa.

Від 144. Тов. Тиссьмениця в Нью-Йорку. Д. Підлуский, предс., Л. Угорчак, кас., Гр. Климович, секр. Міт. кождо першої і третьої суботи в місяцю. Адр.: G. Klymkowycz, 24 B Ave., New York, N. Y.

Від 145. Бр. Неп. Зач. Пресв. Бог. в Алтона, Па. І. Артимович, предс., М. Рабак, кас., М. Караван, секр. Адр.: M. Kara-wan, 1928-11th Ave., Altoona, Pa.

Від 146. Бр. сьв. П. і П. в Мікіс-ракс, Па. Ст. Блажовский, предс., Р. Шевчик, кас., Й. Фаль, секр. Міт. 3-тої неділі по першій. Адр.: Jos. Fal, 102 Orchard St., McKees Rocks, Pa.

Від 147. Бр. сьв. Арх. Мих. в Алентаві, Па. П. Вахна, предс., М. Брудняк, кас., Д. Клеман, секр. Міт. що третьої неділі по пох. о 4 год. Адр.: D. Klem-an, 214-3-rd St., Allentown, Pa.

Від 148. Бр. сьв. О. Ник. в Каліфорнії, Па. Ів. Бандровский, предс., Ю. Карна, кас., Д. Кі-ра, секр. Адр.: D. Kira, Box 435, California, Pa.

Від 149. Бр. Пресв. Бгородиці в Вест Сенека, Н. Й. Т. Петришин, предс., М. Мифків, кас., П. Канпар, секр. Мітинги по 10-ім в неділю. Адр.: Peter Kancsar, 529 Ingham St., West Seneca, N. Y.

Від 150. Бр. сьв. О. Николая в Грвона, Па. М. Лоневский, предс., Гр. Лоневский, кас., Алекс. Сікоряк, секр. Адр.: A. Sikoriak, Box 55, Rosebud, Pa. Clearf. Co.

Від 151. Бр. пресв. Діви Марії в Алентаві, Па. Євкі Заморска, предс., М. Осейчук, кас., Паранька Трач, секр. Адрес: c/o Rev. Nestor Dmitrov North hampton, Pa.

Від 152. Бр. Пр. Бог. в Гомстед, Па. Р. Феш, секр. 507 3-d Av., Homestead, Pa.

Від 153. Бр. сьв. Й. Хр. і Гер-вик, Па. Ник. Слєпко, предс., Ів. Бурлич, кас., А. Мацко, секр. Міт. по 10-ім в неділю. Адр.: And. Masco, Box 562, Berwick, Pa.

Від 154. Бр. сьв. П. і П. в Нью Бритейн, Конн. Мих. Зятік, предс. і секр., А. Герент, кас., Міт. кождо 1-шу неділю в місяці. Адр.: M. Ziatyk, 24 Clark St., New Britain, Conn.

СЛИ хочете післати до старого краю красню друкований лист, купити собі машинку до друкування з русинськи буквами; ціна тільки \$7.50. Адрес: Aniela Orzech, -12 1071 Franklin Ave., New York.

Російська Охотнича Флота

Нова пасажирська пароплава ліній з Нью Йорку до Роттердама і Лібава або назад без пересі-данія великими двошрубовими, скорими пароплавами „Смо-ленск“, „Петербург“ і „Саратов“.

Дорога з Нью Йорку до Роттердама або назад, триває 9 днів; з Нью Йорку до Лібава або назад 12 днів.

Ціна шифарт:

З Нью Йорку до Роттердама або з Роттердама до Нью Йорку перша класа 65 дол., друга класа 37 дол., третя класа загальна 30 дол.

З Нью Йорку до Лібава: перша класа 80 дол., друга класа 47 дол., третя класа загальна 37 дол.

З Лібава до Нью Йорку: перша класа 87 дол., друга класа 44 дол., третя класа загальна 34 дол.

З Лібава до Нью-Йорку відхо-дять:

Смоленск 15 Априля
Москва 29 Априля
Петербург 13 Мая
Саратов 27 Мая
Смоленск 20 Юнія
Москва 24 Юнія

З Нью-Йорку до Роттердаму і Лібава відходять:

Петербург 17 Априля
Смоленск 8 Мая
Москва 22 Мая
Петербург 5 Юнія
Саратов 19 Юнія
Смоленск 3 Юлія
Москва 17 Юлія

Генеральні Агенти:

C. B. Richard & Co.
31—33 Broadway, New York.

З днем 1. Фебруара 1907, вітворено

БАНК РУСКИХ ЕМИГРАНТІВ

184 HUDSON ST., NEW YORK, N. Y.

Банк сей залагоджує слідуєчі справи:

- 1) Пересилає гроші до всіх країв і держав світа по цінах мож-ливо найтанших і як найскорше.
- 2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також в краю до Америки по тих самих цінах, що і самі ком-панії по своїх головних офісах в Нью Йорку.
- 3) Виробляє повновасти, контракти купна і продажі заосмотре-ні підписом конзуля; перепроваджує процесу спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектую гроші і взагалі перепроваджує всякі інші спра-ви зі судами і старокраєвими властями при помочи звисних старо-краєвих нотарів і адвокатів.
- 4) Полагає справи військові, як: увільнене від асентирунку, вій-ськової коатролі, увільнене від вправ і т. п.
- 5) Вирабляє паспорти для ситизенів виїжджаючих до краю.
- 6) Дає поради в процесах против компаній в разі калітства, смер-ти, незиплачених пейди і в других правних американських справах.
- 7) Міняє гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжучого курсу.

Броми сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інфор-маціями також в других справах, особливо тих, котрі приїжджають до до Нью Йорку а не суть ознакомлені з містом. Банк Руских Емі-грантів вкладає гроші на процент до американських і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Емі-граційний Дім в Америці.

З поважанем

Дирекція: **Ів. Ардан, гол. С. Ядловський, кас. А. Сабка, секр.**

Адрес:

R. Immigrant Bank. House,

184 Hudson St., New York, N. Y.

Русини! Покиньте чужі банки а звертайтеся в у-сякими справами до нас, бо попираючи себе успішно лагодимо усім Русинам запоруку на ліпшу будучність і збережемо неодного від матеріальних страт, коли тільки линемо чужих а звернемось до своїх довірених людей.

Лиш 30 долярів коштує

Нью Йорку до Роттердама

37 долярів з Нью Йорку до Лібава.

Корабель „Петербург“ відпливає з Нью Йорку в Се-ред 17-ого Априля о 2-ій пополудни.

Шифкарти продає

Банк Руских Емігрантів

184 Hudson St., New York, N. Y.

Новість! Новість!

Машинки до друкування листів русинськи буквами,

за якими так багато людей питало ся, вже суть на складі в РУС-СКИЙ КНИГАРНІ в Скрантон, Па. і продають ся без оплати пересилки в деревляній скринці по \$7.00 а в металевій скринці по \$8.00. Пересилку оплачує собі замовляючий при відбираню ма-шинки на експресі.

Машинки до друкування латинськими буквами продають ся вже з оплатою почти по \$1.75 по \$4.00, а більші яких не можна почтою посилати, лиш експресом, продають ся п тій ціні що і рускі по \$7.00 і \$8.00 без оплати пересилки.

Гумові букви латинські, а яких можна зробити самому печатку до впадобі, друковити тикети, коверти і т. п. можна набути зі всіма приладами по ціні: 25 цт., 50 цт. і по 1 доляр вже з оплатою пересилки.

Присилайте замовлення на адресу:

RUSKA KNYHARNIA, Box 128, SCRANTON, PA.

Рідний Край

Тижнева українська часопись

Передплата за часопись на рік 2 доляри.

Листи і гроші записки треба на а-дресу **Полтава, Потоцьковська ул. Пр. 41, редакція часопису „Рідний Край“.**

Дуже важне!

Дорогі Братя і Сестри:

Повідомляю Вас, що у мене можето дістати всякі молитвенники, рускі і польські словесельні і мадарські в дуже хороших і звичайній оправі, пр. в сло-венній косм, літерній і простій і всякі церковні книги як: Евангелія, Службо-ники, Ієборники, Трєбники, Апостола, псалтир і біблію і катехизми, а також історію Русі і книжочки з різкими по-вістками, пісні, коломийки, селєнки і пр. Пра більших замовлень для се від-повідний опуст. Прошу удавати ся до мене, а не до чужих, а я Вам ручу, що моїми книжками будете задоволені. Свій до свого!

Адрес: **Joe. Charkass,**
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечор.

Old Phone 1269—B

Одинокий русский адвокат и нотариус в Галичине

Др. Юліян Чупка.

Всі справи в судах і у скває-ріє в повітат Люберне і Ляка-валла.

Всі справи судові, конновла-сти, контракти, справи військові в Галичині.

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa. там де банк Неймета.

Приїжджає до Скрантон що Понеділка і Четверга о годині 6 вечором.

402 S. Washington Ave., Scranton, Pa.

там де банк Райхмана.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review**

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher.
68 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Хто хоче поселитись у Брит. Колумбії

нехай приїдять до Port Hammond, B. C. Тут е осередок великої багатой долини Fraser River, тут купите землю вироблену і невироблену, із садом і без саду. Тепер пора купувати. Адресуйте так:

Real Estate Co.
Box 65, Port Hammond, B. C.

ЧИТАЙТЕ І

Спис книжок, які продаємо:

* Америка..... 15 ц.	Народний рух австро-угор-ских Русинів..... 15 ц.
* Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.	Новий Завіт..... 4 дол.
Біблія Велика..... 2 дол.	Образки і загадки..... 10 ц.
Борба клас і чому робітники організують ся..... 15 ц.	Оповідання..... 15 ц.
* В Старім і Новім краю..... 25 ц.	Оповід. про задржих богів 10 ц.
* Гріхи міліонерів і т. п. 7 15 ц.	Пестрі звуки..... 75 ц.
Дещо з історії православної місії в Америці..... 10 ц.	Про відступників від рос. пра-вославія..... 10 ц.
Дещо про звирята..... 30 ц.	* Про нутро землі..... 25 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5..... 15 ц.	Підземні скарби..... 25 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6..... 15 ц.	Шокус..... 10 ц.
Драгоманів..... 15 ц.	Псалтир..... 1 дол.
* Емігрант..... 15 ц.	Розмова. Поляка, з Русином 10 ц.
Журавлі..... 10 ц.	Руско-англійский словарь. 20 ц.
Житє Ісуса Христа..... 1.50 дол.	* Релігійні віровання старин-них народів..... 20 ц.
* Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах..... 15 ц.	Смерть..... 10 ц.
За красою..... 1 дол.	* Стародавні казки та опові-даня..... 15 ц.
Земельне питанє..... 15 ц.	* Степові люде..... 15 ц.
Зуб за зуб..... 10 ц.	* Страйк..... 20 ц.
* Казки про Жидів..... 15 ц.	* Стріляй на смерть, робіт-нича драма..... 15 ц.
Історія Руси з образками..... 10 ц.	Унія в Америці..... 20 ц.
Капітал і праця..... 15 ц.	* Хто з чого жє..... 15 ц.
* Книжка Рахункова..... 50 ц.	* Як то люди на землі з 20 образками..... 50 ц.
Маріт..... 10 ц.	* Як мукит ходив до царя правди шукати..... 15 ц.
* Многострадальний народ. огляд історії українського народу..... 20 ц.	* Через кордон..... 15 ц.
* Навернений Грішник..... 20 ц.	

Атлас цілого світа, англійский 105 члп, 300 сторін, подає імє-на і людність 40.000 міст цілого світа і дол.

Мапа Сполучених Держав і цілого світа, 4 стопи широта а 6 стіп довга (інші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.

Адрес треба всегда виписати англійськими буква-ми і то дуже виразно.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ ОПО-ОІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голсва від него коштує сего пива, ніколи не болять, то иншого вже не боєсть єздорове і буде пити. поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕПТОЮ ХВА-ЛИТИ, ВО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY.
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.